Lietas Nr. C20281114
Lietas arhīva Nr. CA-0240-15/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2015.gada 18.jūnijā
Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
priekšsēdētāja L.Kraule,
tiesneši V.Mahte un A.Klaiše
ar sekretāri A.Ormani, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS "SEB banka" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu, sakarā ar AS "SEB banka" apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2015.gada 11.marta spriedumu.
Tiesas kolēģija tiesas sēdē

k o n s t a t ē j a :

2007.gada 16.aprīlī Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fonds un /pers. A/ noslēguši aizdevuma līgumu Nr.EMR-4351, ar kuru /pers. A/ piešķirts aizdevums 53 000 EUR. Aizdevums nodrošināts ar nekustamā īpašuma /adrese A/, ķīlu.
2007.gada 30.maijā Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fonds ar cesijas līgumu Nr.212-E cedējusi visus no aizdevuma līguma izrietošos prasījumus AS "SEB banka".
2009.gada 2.martā AS "SEB banka" un /pers. A/ ar Vienošanos Nr.EMR-4351 vienojušies par aizdevuma maksājumu atlikšanu, piešķirot /pers. A/ tiesības neveikt aizdevuma maksājumus, pievienojot aizdevuma pamatsummai ikmēneša procentus un līgumsodu.
2010.gada 21.janvārī AS "SEB banka" nosūtījusi brīdinājumu atbildētājam par atkāpšanos no līguma pirms termiņa, ja parāds netiks samaksāts.
Ar 2010.gada 12.marta Liepājas tiesas lēmumu Nr.3-12/1035/10 atļauts pārdot izsolē ieķīlāto nekustamo īpašumu.
Ar 2010.gada 20.jūlija Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmumu apmierināts zvērinātas tiesu izpildītājas Agneses Biķes pieteikums par nekustamā īpašuma /adrese A/, pārdošanas labprātīgā izsolē akta apstiprināšanu un pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda. Nekustamais īpašums labprātīgā izsolē pārdots par Ls 19 500.
2010.gada 31.augustā zvērināta tiesu izpildītāja sagatavojusi aprēķinu Nr.407-829-2010/10, no kura izriet, ka atbildētāja kopējo atlikušo saistību pret AS "SEB banka" parāds ir 30 694,65 EUR.
2014.gada 20.oktobrī AS "SEB banka" cēlusi prasību pret /pers. A/ par parāda 30 694,65 EUR piedziņu, lūdzot atzīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no pamatparāda summas.
Ar Liepājas tiesas 2015.gada 11.marta spriedumu prasība noraidīta un no AS "SEB banka" par labu valstij piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,46 EUR.
Tiesa spriedumā norādījusi, ka prasītājam pēc tiesu izpildītāja aprēķina sastādīšanas bija zināms nesamaksātā parāda apmērs. Prasītāja no 2010.gada 31.augusta, kad tika sastādīts tiesu izpildītāja aprēķins, līdz prasības celšanai tiesā nav veikusi nekādas darbības parāda piedziņai.
Atbilstoši Komerclikuma 389.pantam starp pusēm noslēgtais darījums ir atzīstams par komercdarījumu attiecībā pret prasītāju, tāpēc pret prasītāju, kā komercdarījuma dalībnieku, ir attiecināms Komerclikuma 406.panta ietvertais trīs gadu noilguma termiņš.
Tiesa norādījusi, ka saskaņā ar Komerclikuma pārejas noteikumu 16.pantu noilguma termiņš no komercdarījuma izrietošajiem prasījumiem, kas noslēgti, piemēram, līdz 2010.gadam, var iestāties 2013.gada 1.janvārī, ja normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.
Saņemot tiesu izpildītāja aprēķinu, prasītājam bija zināma atlikušā parāda summa un bija iespējams nekavējoties celt prasību pret atbildētāju. Prasītāja pēc 2010.gada 31.augusta nav vērsusies pie atbildētāja ar atgādinājumu par atlikušā parāda samaksas pienākumu. Atbildētājs parādu nav atzinis, jo uzskatījis, ka izsolē iegūtie naudas līdzekļi prasītāju ir pilnībā apmierinājuši. Līdz ar to tiesa secinājusi, ka noilguma termiņa tecējums sākās 2010.gada 31.augustā, un prasītājam bija tiesības celt prasību tiesā līdz 2013.gada 31.augustam.
Pušu starpā noslēgtais darījums ir vienpusējs komercdarījums attiecībā pret AS "SEB banka", tāpēc ir piemērojams Komerclikumā noteiktais speciālais regulējums par noilguma termiņu.
Prasības tiesības realizācija iespējama tikai stingri un atbilstoši likumā noteiktajām prasībām. Konkrētajā lietā prasības tiesības pret atbildētāju zuda 2013.gada 31.augustā. Prekluzīvs termiņš ir subjektīvo tiesību izbeidzošs termiņš, kuru palaižot garām, iestājas noilgums, kura dēļ izbeidzas ne vien prasības tiesība, bet arī pati saistība.
Par šo spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi AS "SEB banka".
Norādījusi, ka prasītāja, izmantojot ar aizdevuma līgumu piešķirtās tiesības atkāpās no līguma 2010.gada 4.februārī, līdz ar to no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildes termiņš bija 2010.gada 4.februāris.
2010.gada 1.martā prasītāja vērsās Liepājas tiesā ar pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē, pārtraucot trīs gadu noilgumu. Ar Liepājas tiesas 2010.gada 12.marta lēmumu pušu attiecības tika pakļautas piespiedu izpildei uz izpilddokumenta pamata. Labvēlīgā izsoles iznākuma gadījumā prasītājam būtu tiesības uz visa parāda dzēšanu, bet izsolē iegūtie līdzekļi nebija pietiekami parāda pilnīgai dzēšanai.
Ņemot vērā, ka saistības tika pakļautas piespiedu izpildei, nav pamata piemērot Komerclikuma 409.pantu, kas bija piemērojams pušu attiecībām līdz prasītājs vērsās tiesā par saistību izpildi.
Pēc tiesas lēmuma izpildes prasītājam atbilstoši Civillikuma 1330.pantam bija tiesības prasīt parāda atlikumu prasības tiesvedības kārtībā. Parāds, kas ir pamatots ar tiesas lēmumu, ir piedzenams 10 gadu laikā atbilstoši Civillikuma 1903.pantam.
Novērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma motīvus, apelācijas sūdzības argumentus un lietas materiālus to kopumā, tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma.
Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas nosacījumiem, pilnībā pievienojas tā motivācijai.

Tiesa kolēģija noraida apelatora argumentu attiecībā uz Civillikuma 1903.panta piemērošanu.

Prasītāja vēršanās tiesā ar pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā nav atzīstama par prasības celšanu Civillikuma 1904.panta izpratnē, kas pārtrauc saistības tiesības noilgumu, t.i., kreditora tiesību celt prasību pret parādnieku par saistības izpildīšanu. Konkrētajā gadījumā prasītājs, būdams kreditors, realizējis savas no aizdevuma līguma un vienošanās par aizdevuma maksājumu atlikšanu izrietošās tiesības, kam paredzēta noteikta civilprocesuālā kārtība, šajā gadījumā tiesas atļauja pārdot nekustamo īpašumu labprātīgā izsolē.

Prasītāja un atbildētāja starpā noslēgtās 2009.gada 2.marta Vienošanās par aizdevuma maksājumu atlikšanu 7.punktā noteikts, ka "[..] Aizņēmējs apliecina, ka iestājoties šīs vienošanās 5.punkta gadījumam [..] Aizdevējs izmantos likumā un aizdevuma līgumā noteiktās tiesības Aizdevuma un citu maksājamo summu atgūšanai piespiedu ceļā, tai skaitā tiesības prasīt nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā [..]"

Nekustamā īpašuma labprātīgas pārdošanas tiesas ceļā kārtību nosaka Civilprocesa likuma 49.nodaļas noteikumi un tā nav iespējama nekā citādi, kā vien iesniedzot attiecīgu pieteikumu tiesā. Šīs savas tiesības prasītājs realizējis un ar Liepājas tiesas tiesneša 2010.gada 12.marta lēmumu atļauts pārdot izsolē atbildētājam piederošo ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/, apstiprinot izsoles nosacījumus.

Civillikuma 1896.pants nosaka, ka noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis.

No lietas materiāliem izriet, ka no nekustamā īpašuma pārdošanas iegūtā nauda nebija pietiekama pilnīgai parāda dzēšanai. Tātad ar ieķīlātā nekustamā īpašuma pārdošanu tika nodibināts atbildētāja galīgais parāds un saņemot tiesu izpildītāja aprēķinu 2010.gada 31.augustā, prasītājam bija tiesības celt prasību pret atbildētāju neatgūtās summas apmērā. Tādējādi noilguma termiņa tecējums sākās 2010.gada 31.augustā, kā to pamatoti secinājusi arī pirmās instances tiesa.

Tiesas kolēģija nepiekrīt apelatora viedoklim, ka saskaņā ar Civillikuma 1903.panta noteikumiem prasītājam vēršoties tiesā ar pieteikumu par nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē tiesas ceļā ir pārtraukts noilgums un iestājies jauns noilgums – desmit gadi.

Konkrētajā gadījumā tiesas kolēģija atzīst, ka tiesiskajās attiecībās starp AS "SEB banka" kā komersantu un atbildētāju ir piemērojams Komerclikumā kā speciālajā likumā noteiktais regulējums noilguma termiņa noteikšanā. Saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā un tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas viedoklim, ka prasības celšanas termiņam iestājies noilgums.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.pantu, no prasītāja valsts labā papildus pirmās instances spriedumā norādītajiem ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem, piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un dokumentu piegādi apelācijas instancē, kas nav iemaksāti līdz lietas izskatīšanai 2,94 EUR.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432. - 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

AS "SEB banka" prasību pret /pers. A/ par parāda piedziņu noraidīt.

Piedzīt no AS "SEB banka" reģ.Nr.40003151743 par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,40 EUR (astoņi *euro* un 40 centi).

Noteikt desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par lietas izskatīšanas izdevumu piedziņu pēc tā stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā trīsdesmit dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2015.gada 18.jūnijā.

Priekšsēdētāja L.Kraule

Tiesneši A.Klaiše

V.Mahte